

KUTSESTANDARD

Ehitiste elektrik, tase 3

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardit kasutatakse täienduskoolituse õppekava ja töömaailma kutse andmise aluseks. See kutsestandard ei ole tasemeõppe õppekava ning koolilõpu kutse andmise aluseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Ehitiste elektrik, tase 3	3

A-osa KUTSEKIRJELDUS

<p>A.1 Töö kirjeldus</p> <p>Elektrikute töö eesmärk on tagada elektripaigaldise tehniline korrasolek ja kasutamise ohutus. 3. taseme ehitiste elektrik paigaldab kuni 1000 V vahelduvpingega ja kuni 1500 V alalispingega (edaspidi madalpinge) elektrijuhistike süsteeme, masinaid ja seadmeid ning teeb lihtsamaid hooldustöid mitmesugustes elamutes, hoonetes, tehnilistes rajatistes ning kuni 1000 V välisvõrkudes (alates liitumispunktist). Ta teeb töid õigusaktidega reguleeritud tegevusõiguse piirides (lisa 1 „Kutsetasemete ulatus“).</p> <p>3. taseme ehitiste elektrik töötab üldjuhul töörühmas muutumatutes olukordades vastavalt etteantud juhistele ja korraldustele.</p> <p>Töö eeldab elektrotehnika, ehituse ja infotehnoloogia alaseid baasoskusi ja -teadmisi. Töötatakse peamiselt siseruumides. Võimalik on kokkupuude müra, tolmu ja pingestatud seadmetega. Tööülesanded on vahelduvad ja nende täitmine võib põhjustada sundasendist tingitud vaevusi. Traumade vältimiseks tuleb järgida töö- ja elektriohutuse standardeid, eeskirju, tööjuhtide nõuandeid ning vajaduse korral kasutada isikukaitsevahendeid ja kanda eririietust.</p> <p>Töö võib olla pingeline.</p> <p>Eriolukordades tuleb töötada nädalavahetustel, riiklike pühade ajal ja öösel.</p> <p>Kutseala kõrgemate tasemete kutsed</p> <p>Ehitiste elektrik, tase 4 töötab iseseisvalt või töörühmas, täites mitmekülgseid tööülesandeid muutuvates olukordades.</p> <p>Ehitiste elektrik, tase 5 on vilunud töötaja, kes teostab töid ja korraldab töörühma tegevust.</p>
<p>A.2 Tööosad</p> <p>A.2.1 Juhistike paigaldamine</p> <p>A.2.2 Elektri jaotuskeskustega töötamine</p> <p>A.2.3 Madal- ja väikepinge seadmete paigaldamine</p>
<p>A.3 Kutsealane ettevalmistus</p> <p>3. taseme ehitiste elektrikuks saab õppida täiskasvanute tööalase koolituse kursusel ja töökohal töötades.</p>
<p>A.4 Enamlevinud ametinimetused</p> <p>Elektrik</p>
<p>A.5 Regulaatsioonid kutsealal tegutsemiseks</p> <p>Ehitiste elektrik saab seadme ohutuse seaduse, ehitusseadustiku ja elektrituruseaduse reguleeritava tegevusalal (elektripaigaldise ehitamine ja käit) tegutseda juhul, kui ta on tõendanud vastavad kompetentsid ning talle on kutsetunnistusega omistatud vastav kutse (lisa 1 „Kutsetasemete ulatus“).</p>

A.6 Tulevikuoskused

Uute seadmete ehitamiseks vajalikud oskused. Kasvava tähtsusega on erialaste digilahenduste rakendamise oskus ja erialaspetsiifiliste roheoskuste arendamine.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur

Ehitiste elektrik, tase 3 kutse koosneb üldoskustest, kohustuslikest ja kutset läbivatest kompetentsidest. Kutse taotlemisel tuleb tõendada üldoskused (B.2) ning kohustuslikud ja kutset läbivad kompetentsid (B.3.1, B.3.2, B.3.3 ja B.3.4).

Kvalifikatsiooninõuded haridusele ja töökogemusele

Nõuded kutse taotlemisel

1. Kutsestandardi kompetentsusnõuetele vastava erialase koolituskursuse läbimine vähemalt 40 TP ulatuses (lisa 2 „Elektrikute täiendusõppe arvestus“)
2. Erialal töötamine

Nõuded kutse taastõendamisel

1. Taastõendatav kutsekvalifikatsioon, mille kehtivusaeg ei ole möödunud rohkem kui üks aasta
2. Vähemalt 3-aastane erialane töökogemus viimase 5 aasta jooksul
3. Kutsestandardi kompetentsusnõuetele vastava erialase täienduskoolituse läbimine vähemalt 20 TP ulatuses (lisa 2 „Elektrikute täiendusõppe arvestus“)

Tähtajalise Sisetööde elektrik, tase 3 kutse omandanud isik saab taastõendamisel Ehitiste elektrik, tase 3 kutse. Kutse andmise korraldamine (sh kutsetunnistuse kehtivusaeg ja taastõendamise sagedus) on reguleeritud elektritöö ja automaatika kutseala kutse andmise korras.

B.2 Ehitiste elektrik, tase 3 üldoskused

Mõtlemisoskused

1. Täiendab end tööalaselt, et tagada oma kompetentsuse säilimine.
2. Kasutab oma valdkonnas kokkulepitud oskuskeele mõisteid ja termineid.
3. Hoiab end kursis tehnoloogiliste uuendustega.

Enesejuhtimisoskused

1. Järgib tööd tehes juhiseid, valdkondlikke nõudeid, eeskirju, õigusakte, standardeid jmt.
2. Kasutab oma tegevuses enda ja teiste tervist säästvaid tööviise, isikukaitsevahendeid ning järgib ohutusnõudeid.
3. Hoiab ja kasutab teiste inimeste, organisatsiooni, ühiskonna ja loodusvarasid hoolivalt ja otstarbekalt.
4. Käitub energiat ja ressursse säästvalt ning jäätmeid vähendavalt. Sordib jäätmeid liigiti ja vabaneb neist jäätmekäitlusnõuete kohaselt.

Lävimisoskused

1. Osaleb meeskonnatöös, jagab teistega kogu vajalikku ja kasulikku informatsiooni ning tegutseb parima ühise tulemuse saavutamise nimel.
2. Loob teiste inimestega hea kontakti, väljendab end viisakalt ja arusaadavalt.
3. Kasutab eestikeelseid juhendeid, oskab ennast eesti keeles erialaselt väljendada.
4. Kasutab oma töös arvutit algtasemel kasutaja tasemel (lisa 3 „Digipädevuste enesehindamise skaala“).

B.3 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.3.1 Juhistike paigaldamine

EKR tase 3

Tegevusnäitajad

1. Ehitab kaablitrassid (kaabliredelid, kaablirennid, karbikud, rennid), kasutades asjakohaseid töövõtteid ja -vahendeid. 2. Paigaldab ehitiste elektripaigaldistes kasutatavad juhtmed ja kaablid, märgistades need nõuetekohaselt. 3. Teeb juhendamisel kaablite nõuetekohase ettevalmistamise sh isolatsiooni eemaldamise kaablite elektriliseks ühendamiseks, kasutades sobivaid tööriistu ja töövõtteid. 4. Paigaldab maandus- ja potentsiaaliühtlustussüsteemid vastavalt tööjoonistele. 5. Kontrollib enda tehtud töö vastavust etteantud ülesandele.	
B.3.2 Elektri jaotuskeskustega töötamine	EKR tase 3
Tegevusnäitajad 1. Paigaldab etteantud ülesande alusel tootja eelnevalt komplekteeritud elektri jaotuskeskuse, kasutades asjakohaseid töövahendeid ja -võtteid. 2. Kontrollib enda tehtud töö vastavust etteantud ülesandele.	
B.3.3 Madal- ja väikepinge seadmete sh hooneautomaatika paigaldamine ja hooldamine	EKR tase 3
Tegevusnäitajad 1. Paigaldab ja ühendab juhendamisel lülitid, pistikupesad ja valgustid. 2. Teeb lülitite, pistikupesade, valgustite lihtsamaid hooldustöid vastavalt juhistele. 3. Kontrollib enda tehtud töö vastavust etteantud ülesandele.	

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.3.4 Ehitiste elektrik, tase 3 kutset läbiv kompetents	EKR tase 3
Tegevusnäitajad 1. Täidab elektritööde ajal elektri- ja tuleohutuse nõudeid ja ohutusnõudeid töökeskkonnas (sh tellingute ja redelite kasutamisel) ning kasutab ohutus- ja isikukaitsevahendeid. 2. Loeb ja järgib jooniseid ja skeeme sh digitaalseid. 3. Ladustab töökohal materjalid ja töövahendid jälgides, et ladustuskohad ei häiriks tööd ega kahjustaks keskkonda. 4. Käitub ohuolukordades adekvaatselt, annab õnnetusjuhtumi korral vältimatut abi ja kutsub vajadusel professionaalse abi, teavitab vastutavaid isikuid. 5. Peatab viivitamatult kõik tegevused, kui tööde käigus selgub asjaolusid, mis võivad ohtu seada tema ja meeskonna liikmete tervise, teavitab tekkinud olukorrast oma otsest juhti.	
Teadmised 1. Ohmi ja Kirchoffi seaduste baasrakendused alalis- ja vahelduvvooluahelates. 2. Elektrimasinate ja -aparaatide töötamise üldpõhimõtted.	

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	07-19082024-1.1/3k
2. Kutsestandardi koostajad	Lembit Vali, Tallinna Polütehnikum Ülo Kala, Walde AS Urmas Mahlapuu, AS Tera Aulika Riisenberg, Haridus- ja Teadusministeerium Krister Peetmaa, E-Service AS Harald Kübarsepp, Rantell AS Meelis Kärt, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet Ingrid Knuut, Tallinna Ehituskool Virge Sütt, Eesti Elektritööde Ettevõtjate Liit
3. Kutsestandardi kinnitaja	Energeetika, Mäe- ja Keemiatööstuse Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	38

5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	19.08.2024
6. Kutsestandard kehtib kuni	24.06.2025
7. Kutsestandardi versiooni number	3
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	7412 Elektriseadmete mehaanikud ja paigaldajad
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	3
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Building Electrician, EstQF Level 3
C.3 Lisad	
Lisa 1 Kutsetasemete ulatus	
Lisa 2 Elektrikute täiendusõppe arvestus	
Lisa 3 Digipädevuste enesehindamiskaala	